

ПРАВНА КНИЖНИНА

В ПРАВНИТЕ СПИСАНИЯ

Представяват интерес следните статии от последните книжки на юридическите списания:

– Сп. „Собственост и право“ – месечен дайджест – бр. 4/2010 г. с приложение „Договорът за дарение на бъдещо имущество и на чужда вещ“ – И. Русчев: „Допустимост на иска за нищожност на сделка за прехвърлен от държавата на трето лице имот при отменена присъда на Народния съд за неговата конфискация – Тълкувателно решение № 2 от 4.12.2009 г. по т. д. № 2/2009 г. на ОСГК на ВКС – критичен коментар“ – Б. Пунев; „Договорите, сключени при измама, са унищожяеми“ – Б. Павлов; „Решение № 253 от 18.03.2010 г. на ВКС, I г. о. *Целта и предметът на гражданското съдопроизводство според чл. 2 ГПК е защита и съдействие на лични и имуществени права. С предявяването на иск или на възражение ищецът, респективно заявителът възлагат отговорност, цели да защити едно свое право, или, отричайки право на другата страна, отрича или забавя изпълнението на свое задължение. Затова отговорникът няма правен интерес да заяви правоизключващо възражение за нищожност на административен акт, от който и двете страни черпят права. Компетентността на органа по чл. 95 ЗТСУ (отм.), който е и орган, издаващ заповедите по чл. 100 от същия закон, не е изключителна, а може да се делегира на зам.-председателя на ИС на СНС“; „Участието на общината в юридически лица и внасянето на общинско имущество като непарична вноска в капитала на търговски дружества“ – И. Георгиев; „Възможност за извършване на разпоредителни сделки или строителство в земи по чл. 19 и в мери и пасища по Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи“ – С. Тодоров; „Международно осиновяване на дете – български гражданин, от български гражданин с обичайно местопребиване в чужбина“ – Ц. Цанкова; „Приложение на Хагската конвенция за защита на децата и сътрудничеството в областта на международното осиновяване в българските социални и културни условия“ – М. Караджова; „С делба се решава кой, какво и как получава от наследствен имот“ – К. Добрев; „Наследяване при отнети родителски права“ – Б. Павлов; „Решение № 252/10 от 19.03.2010 г. на ВКС, I г. о. *Ако за обективизиране момента на настъпяване на бежанците в домовете и земите по Закона за селскостопанското настъпяване на бежанците (ЗССНБ) (обн., ДВ, бр. 213 от 18.12.1926 г.) няма доказателства, правото на собственост се придобива от момента на сключване на договора с държавата. Имотите, включително и внесени те в ТКЗС, придобити преди образуване на ТКЗС възмездно на името на единия**

съпруг, са съпругеска общност, ако бракът е заварен към момента на влизане в сила на СК от 1968 г. С чл. 1, ал. 1, буква „к“ от Закона за опрощаване на задължения към държавата (обн., ДВ, бр. 73 от 15.09.1964 г.) се опрощават неизплатените вноски по ЗССНБ“; „Относно поддръждането на брачния договор във водените от нотариуса книги по Закона за нотариусите и нотариалната дейност“ – К. Димитров; „Решение № 510 от 14.07.2008 г. на ВКС – ТК. С разпоредбата на чл. 488, ал. 1 ГПК (отм.) е създадено от закона отклонение от общите правила на ГПК в глава седма, поради което правната регламентация за връчване на нотариални покани следва да се счита за изчерпателна“; „Облекчения за европейски участници в инвестиционно-строителния процес“ – Б. Филипова; „Решение № 71 от 6.02.2009 г. на ВКС, III г. о. В чл. 168 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) отговорността за строителния надзорник е регламентирана отделно от тази на строителя и не съпада по обем с нея, а солидарната им отговорност е регламентирана изчерпателно в чл. 168, ал. 7 ЗУТ“; „Вписвания в държавните регистри за обектите по индустриална собственост – същност, действие, защита“ – Н. Дунчев.

– **бр. 5:** „Възникване на жилищен комплекс от затворен тип“ – С. Ставру; „Прилежащи площи към сгради в етажна собственост“ – М. Петров; „Решение № 853 от 14.01.2010 г. на ВКС, IV г. о. Силата на пресъдено нещо по смисъла на разпоредбата на чл. 220, ал. 1 ГПК (отм.) между страните по делото по конститутивния иск с правно основание чл. 19, ал. 3 ЗЗД обхваща само спорното потестативно право, но не и новото правно положение, създадено с конститутивното решение. То може да бъде предмет на спор, ако се оспорват гражданските последици на решението. Това е така, защото предмет на силата на пресъдено нещо е съдебно признатото потестативно право, но не и конститутивните последици на решението и породената от него правна промяна“; „Отказите за започване на подготвителни действия за предоставяне на концесия“ – Я. Ковачев; „Изменения в уредбата на изземването на земеделските земи“ – О. Дериволкова; „Въпроси по чл. 76 от Закона за наследството“ – В. Петров; „Как се определя произход от бащата“ – Д. Герганова; „Удостоверение от общината посочва кои са наследниците по закон“ – К. Добрев; „Решение № 96 от 26.02.2010 г. на ВКС, I г. о. Презумпцията на чл. 69 ЗС не се отнася за държателя, а за този, който по недвусмислен начин е доказал, че е установил владение. Законното предположение е в смисъл, че установеното владение се счита, че е за владелеца, а не за друго, а не че установилият държане е владелец до доказване на противното. По отношение на сънаследниците тази презумпция не се прилага, тъй като съсобствеността възниква от юридическия факт – смърт на общ наследодател. Тя е обективно основание за възникване на съвладение между сънаследниците от този момент без оглед на волята им, при което, ако някой ползва цялата вещ, той е държател на наследствените части на останалите. При установено владение преди откриване на наследството то не се прекъсва автома-

тично със смъртта на наследодателя“; „Предварителният договор и нотариалният акт за продажба на недвижим имот“ – М. Павлова; „Решение № 32 от 4.03.2002 г. на ВКС. Страните са свободни да уговорят в окончателния договор клаузи, които да се различават от тези по предварителния договор. Продавачът може да претендира от купувача заплащане на дължимия данък по ЗДДС само като част от продажната цена. Презумпцията на закона, че при договаряне на облагаема сделка ДДС е включен в цената, е оборима“; „Решение № 805 от 22.01.2004 г. на ВКС, II г. о. Спазването на нотариалната форма е необходимо за действителността на клаузите на договора относно прехвърлянето на собствеността, но не и относно тези клаузи, които уреждат други отношения между страните“; „Как се изгражда техническа инфраструктура за обслужване на конкретен имот“ – С. Илова; „Определение № 10848 от 23.09.2009 г. на ВАС, II отд. Разрешението по чл. 124, ал. 3 ЗУТ за изработване на подробен устройствен план е индивидуален административен акт, поради което отказът да бъде издадено такова разрешение е приравнен на индивидуален административен акт и подлежи на оспорване пред съответния административен съд“; „Надзорът на медийния регулатор върху предприятията, разпространяващи радио- и телевизионни програми“ – О. Киркорянцева; „Изключителното право върху марка и паралелният внос“ – Й. Политов.

– **Сп. „Търговско и конкурентно право“ – месечен дайджест – бр. 4/2010 г.**: „Необходимост от създаване на особени и опростени процедури в производството по несъстоятелност“ – Я. Тянкова; „Въпроси на увеличаването на капитала на акционерното дружество“ – Н. Колев; „Решение № 122 от 3.11.2009 г. на ВКС, ТК, I т. о. При прехвърляне на търговско предприятие нито вписването, нито обнародването имат конститутивно действие за прехвърлителната сделка“; „Въпроси относно обема на прехвърляните права при цесията“ – А. Иванов; „Решение № 102 от 8.10.2009 г. ВКС, ТК, I т. о. Достатъчно е сделката да е сключена от търговец в процеса на осъществяване на търговската му дейност и да е свързана с упражняването от него занятие, за да се приложи субективният критерий за определяне сделката като търговска“; „Решение № 99 от 2.11.2009 г. ВКС, ТК, I т. о. Разпоредбата на чл. 213, ал. 1, изр. 4 КЗ се разпростира за всички случаи на встъпване в право, независимо от това дали то е възникнало за правоотношение, създадено по КЗ, или при действието на ТЗ, с единственото условие делинквентът да не е заплатил обезщетението към 23.11.2007 г.“; „По въпроса за вписването на търговските представители“ – Т. Йосифова; „Решение № 42 от 7.04.2009 г. на ВКС, II т. о. Специалният иск за неоснователно обогатяване в менителничното право по чл. 534 ТЗ е предоставен на приносителите на менителнични ефекти, които търпят вреди от невъзможността да реализират менителничните си имуществени права. Предмет на доказване по този иск не е преминаването на имущественото благо от патримониума на едната страна в този на другата“; „Практически проблеми при прилагането на чл. 47, ал. 5–10 от Закона за обществените поръчки“ –

М. Кривачка; „Неперсонифицираните образувания като субекти на конкурентни правоотношения“ – Г. Стефанов; „Правен режим на договора за потребителски кредит по новия закон за потребителския кредит“ – В. Джилизов; „Биологичното земеделие. Добро за природата, добро за вас“ – Е. Вълчева.

– **бр. 5:** „Определяне и обжалване на началната дата на неплатежоспособността в производството по несъстоятелност“ – А. Узунов; „Действие на вписването в търговския регистър“ – П. Голева; „Решение № 128/19.11.2009 г. на ВКС ТК, I т. о. Положителна процесуална предпоставка от рода на абсолютните за предявяване на иск по чл. 74 ТЗ е притежаване качество на съдружник или акционер в дружеството към момента на приемане на оспорваните решения“; „Действителност на клаузата за неустойка без определен краен предел“ – И. Георгиев; „Решение № 195/30.11.2009 г. на ВКС ТК, II т. о. Не би могло да се приеме, че записът на заповед е издаден в нарушение на изискванията за съдържание съобразно чл. 535, т. 2 ТЗ, ако в него е посочено безусловно обещание да се плати определена сума в евро, без да е визирано, че тя представлява левовата равностойност на дадена в заем сума. В закона не се съдържа изискване, че в съдържанието на запис на заповед следва да се отбелязва сумата по каузалното правоотношение и че последната следва да съответства на сумата, посочена във валута в абстрактната сделка“; „Решение № 115 от 8.05.2008 г. на ВКС ТК, II т. о. Институтът на стопанската непоносимост не се прилага служебно, а по искане на страните. Предпоставка за възникване на това субективно право е запазването на договора да противоречи на справедливостта и добросъвестността. Такова противоречие е налице, когато еквивалентността на престациите съществено е нарушена вследствие на коренната промяна на икономическата обстановка и при наличието на които условия страните не биха сключили договора. Възражението по чл. 81 ЗЗД се различава като способ за защита от субективното право да се иска изменение или прекратяване на договора по реда на чл. 307 ТЗ“; „Решение по ВАД № 203/2008 г., постановено на 6.04.2009 г. Размерът на договорната неустойка може да се окаже нетърпимо висок за длъжника, респективно несправедливо облагодетелстващ кредитора. Преценката за това дали неустоечната клауза наистина води до такава последица задължително следва да бъде съобразена със забраната за намаляване поради прекомерност на неустойката, уговорена между търговци. С други думи, въпросната преценка следва да почива на баланс между две противоречиви по същността си идеи – от една страна, нормативната идея за недопустимост на намаляването на неустойката между търговци поради прекомерност, и от друга страна, застъпваната в практиката идея за нищожност на неустоечната клауза между търговци като неморална поради прекомерността ѝ. Този необходим баланс трябва да почива на съпоставка между прекомерност по смисъла на чл. 309 ТЗ и онази прекомерност, която е неморална“; „Случаи на недопустимо ограничение на свободата на движение на капитали под формата на преки инвестиции чрез участие в тър-

говско дружество“ – Л. Хъмчева; „За качеството заинтересовано лице при процедури по възлагане на обществени поръчки и техният контрол“ – М. Петров; „Топлинните счетоводители – конкурентни проблеми, породени от секторната нормативна уредба“ – Т. Карлова; „Българският капиталов пазар – настояще и перспективи“ – Д. Ранкова; „Европейското законодателство за защита на потребителите в сектор етикетирание на хранителни стоки“ – Р. Колева; „Какво трябва да знаем за етикетите на хранителните продукти“ – С. Иванова.

– **Сп. „Труд и право“ – месечен дайджест – бр. 4/2010 г. с приложение „Конкурсна процедура за назначаване на държавни служители“ – Н. Кънева:** „Уговаряне на парична вноска като условие за присъединяване към колективния трудов договор“ – А. Александров; „Срочен трудов договор и трудов договор със срок за изпитване“ – М. Първанов; „Работното време през 2010 година при петдневна работна седмица“ – Е. Банова; „Правото на обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ не изключва правото по чл. 222, ал. 1 от Кодекса на труда, когато са налице предвидените изисквания“ – И. Ахмедова; „При изтичане на договора няма предизвестие“; „Органът по назначаването преценява самостоятелно дали и на какво основание да прекрати служебното правоотношение“ – Ч. Христов; „До спечелване на конкурс – на срочен договор“; „Система за оценяване на персонала“ – Е. Дойчева; „Предоставяне на ваучери за храна на работещите по трудови правоотношения или по договори за управление и контрол“ – С. Нинева; „Трудът на Разпети петък се плаща с увеличение“; „При забавена заплата се напуска без предизвестие“; „Въпроси и отговори по прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа“; „Как да напишем мотивационно писмо“; „Относно указанието на Националната агенция за приходите за осигурителните вноски на управителите на търговски дружества“ – В. Мръчков; „Промените в общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, в сила от началото на 2010 г.“ – В. Заркова; „Въпроси и отговори по пенсиите“ – В. Никова; „Промени в закононото регулиране на социалното подпомагане“ – А. Гонева; „Какви права ни гарантира европейската здравноосигурителна карта при пътуване в чужбина“ – Б. Маркова.

– **бр. 5:** „Трудов договор за работа през определени дни от месеца“ – Ц. Попова; „Срокът за постъпване на работа е до три месеца“; „Не се уволнява за работа другаде през отпуск“; „Нови права по Кодекса на труда за лицата с намалена работоспособност“ – С. Симеонова; „Относно работното облекло на учителите“ – Е. Банова; „Действия на работодателя при намаляване обема на работата или нейното спиране“ – А. Александров; „Парично обезщетение за безработица за държавни служители“ – В. Микова; „Организационната култура, корпоративното управление и корпоративната социална отговорност – влияние върху трудовия пазар“ – Е. Рибарова; „Актуални проблеми и предизвикателства пред управлението на възнагражденията на служителите в държавната администрация“ – Л. Стефанов; „Месечно брутно

но възнаграждение под минималния осигурителен доход“ – Н. Колева; „При преместване заплатата не се намалява“; „Сключване на договор със служба по трудова медицина“ – В. Цоневски; „Стартират два нови проекта, насочени към осигуряване на заетост за младежи“ – М. Георгиева, В. Станчева; „Промени в Кодекса за социално осигуряване“ – Р. Станчева; „Закупуване на осигурителен стаж при пенсиониране“ – М. Кирова; „От 1 май 2010 година влизат в сила нови европейски регламенти за социална сигурност“; „Условия и ред за получаване на месечна социална помощ“ – М. Тодорова; „Право на семейни помощи на майката чужденка“ – М. Пангелова; „Ползване на медицинска помощ при пребиваване или престой в друга държава от ЕС“ – Б. Маркова.

– **Сп. „Финанси и право“** – месечен дайджест – бр. 4/2010 г. с приложение **„Промените в Правилника за прилагане на Закона за акцизите и данъчните складове, в сила от 26 март 2010 г.“** – С. Генова; „Консолидираните финансови отчети като израз на предимството на съдържанието над формата“ – А. Свраков; „Изготвяне на консолидиран финансов отчет за 2009 година“ – И. Златков; „Отчитане на бартерните сделки след промените в ЗДДС относно данъчното събитие и данъчната основа“ – Е. Рангелов; „За някои практически счетоводни и данъчни аспекти на международното данъчно облагане на българските предприятия“ – В. Филипов; „Облагане по ЗДДФЛ на морските лица“ – Л. Цветкова; „Условия и ред за възстановяване на платен ДДС в държава – членка на ЕС, на данъчно задължени лица, установени в друга европейска държава“ – К. Златанова; „За промяната при издаването на протокола по чл. 117 ЗДДС“ – М. Кирилова; „Писмо № 20–00–98 от 11.03.2010 г. на НАП. *Относно отразяване на издадени протоколи от регистрирано лице – получател по доставки, в дневника за покупки и дневника за продажби, съответно и в справката-декларация по ЗДДС, в случаите по чл. 82, ал. 2, т. 3 ЗДДС*“; „Облагане с данък върху недвижимите имоти при прехвърляне на собствеността върху недвижим имот в резултат на преобразуване на предприятие“ – З. Мицова; „Връщане на суми, платени на бюджета“ – Г. Минкова; „Електронните полици за „Гражданска отговорност“ – мит или неизбежно бъдеще“ – Й. Стефанова; „Защитени ли са депозитите ни в чуждестранните банки, извършващи дейност в България“ – В. Джилизов; „Списък на чуждестранните организации за гарантиране на банковите депозити“.

– **бр. 5:** „Счетоводно отчитане на правителствени дарения и на сделки с правителството“ – И. Златков; „Счетоводно и данъчно третиране на прекратяването на договори за финансов лизинг“ – Б. Брезоева; „Апортът – счетоводни и данъчни аспекти“ – Е. Рангелов; „Корекция на данъчния финансов резултат по реда на ЗКПО“ – Л. Мермерска; „Сключване на договор за управление и контрол и данъчно облагане на управителите“ – Ж. Богомилова; „Настъпване на данъчното събитие при сделки с непрекъснато изпълнение, имащи продължителност повече от една година, но непредвиждани плащане за период, по-дълъг от година“ – И. Кондарев; „Възникване на данъчното събитие и изискуемост на ДДС при бартерите, когато лицата са регистрира-

ни по ЗДДС към датата на възникване на по-ранното от двете насрещни данъчни събития“ – И. Кондарев; „Изискуемост на ДДС за суми, получени като задатък по облагаема сделка“ – И. Кондарев; „Изискуемост на ДДС при вътреобщностно придобиване, когато чуждестранният доставчик е издал фактурата преди датата на възникване на данъчното събитие“ – И. Кондарев; „Писмо № 26–00–329 от 22.04.2010 г. на МФ. Относно прилагане на чл. 31 от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), в сила от 1.01.2010 г., за стоки и услуги, предназначени за въздухоплавателни средства, използвани от авиационен оператор, извършващ предимно международни рейсове“; „Облагане на безвъзмездно получено имущество“ – Г. Минкова; „Давност на глоба, наложена като административно наказание“ – Я. Ковачев; „Застраховане на банкови карти“ – Н. Радлова; „България с прекомерен бюджетен дефицит“ – П. Орешарски.

– **Сп. „Съвременно право“ – бр. 6/2009 г.:** „За функциите на правото“ – В. Кискинов; „Относно съдбата на даренията след развода при действието на новия Семейен кодекс“ – Е. Матеева; „Ред, закон и държавата в учението на Платон – космос“ – Д. Вълчев; „Теорията за вето актьорите като допълваща аналитична концепция в конституционното право“ – М. Белов; „Полезен, интересен и дискуссионен труд – „Процесът по ЗАНН“ – Д. Хрусанов; „Задълбочено научно изследване“ – К. Воденичарова; „Съдържание на сп. „Съвременно право“ за 2009 г.“.

– **Сп. „Правна мисъл“ – бр. 2/2010 г.:** „Избори за членове на Европейския парламент от Република България“ – С. Янев; „Гражданската конфискация в законодателствата на България, САЩ, Ирландия, Великобритания, Сърбия. Сравнителноправен анализ с действащата българска уредба“ – Н. Николов; „По въпроса за отмяната на дарения между съпрузи при развод според новия Семейен кодекс“ – П. Голева; „Наказанието „поправителен труд без лишаване от свобода“ и пробационната мярка „поправителен труд“ – Д. Генчев; „За някои проблеми при запора на вземания по Гражданския процесуален кодекс“ – Д. Мирчев; „Отговорност за международно противоправно деяние на държавата“ – Е. Константинов; Отговорност на интернет доставчиците за вреди, причинени чрез доставяните от тях услуги“ – К. Монеv; „Юбилейна годишнина на акад. Чудомир Големинов“; „Годишнина на проф. Емилия Къндева“.

– **Сп. „Нотариален бюлетин“ – бр. 1/2010 г.:** „Интервю с Валери Първанов, заместник на главния прокурор при Върховна касационна прокуратура“; „Решения на Общото събрание на Нотариалната камара“; „Председателят на Нотариалната камара Димитър Танев с награда „Юрист на годината“; „Семинар на Нотариалната камара с нотариуси от страната на тема „Проблеми, свързани със създаването и съдържанието на кадастрални карти по ЗКИР. Концепция за промени“; „Информационните системи „Единство“, „Нотариус Футурум“, достъп до Националния автоматизиран информационен фонд за българските лични документи „Национален регистър на българските лични документи“, както и до Националната база данни „Население“;

„Отличие за нотариус Адела Кац, връчено в Деня на Конституцията и на юриста“;
„Открити нотариални дни“; „Особености на ипотека, учредена в полза на държавата“ – М. Марков; „Преглед на уредбата в българското законодателство на актуването и деактуването на недвижими имоти като държавна собственост“ – В. Петров;
„Имуществени последици от развода при действието на новия Семейен кодекс“ – Е. Матева; „Обекти на законната съпругеска имуществена общност по чл. 21 от новия Семейен кодекс“ – Г. Боянов.

– **Сп. „Юридически свят“ – бр. 1/2010 г.:** „Приложимо право към задълженията за издръжка по Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета“ – Й. Зидарова; „Координация на паралелни производства пред съдилищата на държави-членки на Европейския съюз“ – Б. Мусева; „Встъпване в дело пред Международния съд на ООН“ – А. Драгиев; „Българската православна църква като юридическо лице“ – М. Къосева; „Потребителските договори в българското право“ – А. Шопов; „Изпирание на пари: идея, фази, противодействие“ – Г. Петрунов; „Критичен преглед на практиката на Върховния административен съд по държавното обществено осигуряване през 2008 г.“ – К. Средкова.